

Tóth Elemér
Tölgyek

Tóth Elemér

Tölgyek

Lilium Aurum
Dunaszerdahely
2007

A Lilium Aurum Könyv- és Lapkiadó Kft.
tagja az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének

A könyv megjelenését
a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma
támogatta

REALIZOVANÉ

S FINANČNOU PODPOROU
MINISTERSTVA KULTÚRY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

© Tóth Elemér, 2007
© Lilium Aurum, 2007
ISBN 978-80-8062-358-6

Lám, az évek ekéi...

Lám, az évek ekéi
fölszántották az arcom...
Nem tudok már remélni;
világgá kell szaladnom!

Bizony! Ki hitte volna,
hogyan elkopik a kedvünk?!
Hogy nem hajlunk a jóra
ott, ahol sátrat vertünk?!

Az ellenség kevés volt,
álnok barát ezernyi...
Mind rágalmakat koholt;
cél: a RONGYOT emelni!

Igen. Ki hitte? Én nem!
Én, a naiv parasztfi,
akinek minden érdem:
becsülettel haladni...

Akinél nem számított,
ki milyen fészekalja,
aki mindig – s nem itt-ott –
a jót jóval habarta.

Igen! Ki hitte volna,
hogyan elkopik az ének?!
S aki szívünkbe fonta,
mindnyájan feledtéték?!

Jön-e még fény, varázslat,
erőt adó esetleg?!
Építünk-e még várat –
vagy ácsolunk keresztet?

Megyünk-e még csatába?
Bizony, ki hitte volna,
hogy az életünk árva;
mégsem hajlunk a jóra...

Vetünk-e még, barátom?!
Dús kalászkok ígéznek...
Fölfáj a múlt, ha látom,
hogy pereg el az élet.

Lám, az évek ekéi
fölszántották az arcom...
Nem tudok már remélni;
világgá kell szaladnom!

Vágyakozó

Szép kedvesem,
szállj csendesen,
vidd el az én
üzenetem.

Vidd el, vidd el,
erős hittel –
mert a remény
itt kilincsel.

Itt kilincsel,
itt remeg, vár,
hallja hát meg
egész határ.

Mert üzenem
a határnak,
védje tüzét
a dús nyárnak.

Védje tüzét!
Ne lopják szét
vén gazok a
szív melegét.

Hadd maradjon,
hadd lobogjon
mindnyájunknak:
nekünk... OTTHON!

Születésnapomra

Itt állok árván, egymagamban
a januári hideg télben,
a kincseimet mind szétadtam;
nem is tudom, hogy mit reméltem.

Nem hajlongtam, nem törleszkedtem,
mindig a magam útját jártam,
be-beborult az ég felettem
a vörösre mázolt karámban.

Farkasok között vitt az utam,
célja voltam százegy haragnak –
s tettem a dolgom, ahogy tudtam.

Úgy próbáltam s próbálok élni,
hogy a papnak – majd ha kaparnak –
ne kelljen valótlant beszélni!

Magyarul

Ha hazamegyek – tudom, Hanva vár –,
a szívem csapong, mint egy kismadár.
A Sajó völgye úgy terül elém,
akár a legszebb magyar költemény.

Minden fölujjong, minden simogat,
minden virágból magyar dal fakad.
Minden bokor, fa magyarul beszél,
és magyarul ölel körül a szél.

Magyarul szólnak ismerős kövek,
s ha csodálkozom, nyelvet öltenek
rám, a szegény elszakadt fiúra,

ki szent hitét itt keresi újra,
itt, a szülőföld megtartó ölén,
hogyan győzni tudjon vállalt börtönén.

Hát itt vagy újra

Hát itt vagy újra, fénnel vert tavasz,
ibolya kéklik kerítés tövében,
a szilvafáról fehérén havaz
szirmok ezre végtelen örömében.

Nemrég még mindent uralt itt a köd,
s vacogtató hidegről szólt a nóta.
Aztán mintegy varázsütésre jött
a napherceg sugaras légiója.

Jött, és mindenre tűzcsókot lehelt,
és élni kezdett, élni, élni minden,
mert a szívünkbe virágot terelt.

Csak ámulunk e felragyogó kincsen.
– A szépség olykor bizony elvakít! –
Szoríts magadhoz engem... valakit...!

Tavaszi varázs

Tavasszal történt, májusban talán,
hogy rám nevetett az a barna lány.
A szeme tüzes napként ragyogott,
szívembe máglyás vágyakat lopott.

A kacagása virágot vetett
mindenre. Igen! Szomorú, veszett
magányomat messzire űzte már,
hisz úgy csapongott, mint egy szép madár.

Tavasszal történt. A hold nagy, ezüst
talléreként ragyog most is mindenütt,
s lágy, puha csókkal kicsi szád itat.

Egész lényedből árad a varázs,
úgy öllelek, mint soha senki más –
őrizd meg fényes csillagaidat!

Tavaszi biztatás

Mint aki most még semmiben se bízik,
jön a tavasz, az óvatos legény,
vigyázva lép az almafák hegyén,
és a hóvirág szép haranggá hízik.

Halk dalt donogva szellő jár közöttünk,
az égen fürge fecskék szállanak,
vidám csörgéssel szalad a patak,
s a nap fényétől kicsordul a könnyünk.

Hát ha már itt vagy, adj erőt előre
haladni, s hozzá hitet: így marad!
Így lesz a szívünk tiszta és szabad.

Mert ki nem vágyik többre, bizony dőre,
s ha majd az első levél felfakad,
feszítsd az égnek kemény válladat.

Veled

Feleségemnek

Kiballagni veled a rétre,
és napfényt habzsolni ebédre,
és kézen fogni – mily varázslat –
a gyönyörű százéves fákat.

Leheverni veled a fűbe,
beleesni a régi bűnbe,
s megcsókolni százszor a szádat,
örülve a *feltámadásnak*.

Felejteti, milyen keserves
volt az életünk, de te, kedves,
győzted erővel, szerelemmel.

Te voltál az éltető forrás,
örökös fény, örökös sodrás –
megsimogatlak vén kezemmel.

Vagyok...

Vagyok a szellő,
mely ruhádhoz ér.
A rózsailat –
körötted kerengő,
a széneszag, a rét.

Vagyok a napfény,
víg, kacagtató.
Susogó nádas,
táncos szitakötő,
combod közé haló.

Vagyok a zápor,
szíved ritmusa.
Szép zengő dalú
kékes harangvirág
és tündércitera.

Vagyok a tűz, a
lobogó kendő.
Friss öröm és vágy.
Vagyok a szerelem,
múlt, jelen s jövő.

Dal

A szemedben
csillag fészkel,
fények játszanak
a széllel.

A mosolyod
puha, meleg,
dal fakad benne –
rengeteg.

Nevetésed
szép, simogat,
csobog, akár a
friss patak.

A karod meg –
a lágy bilincs?!
Ölelésednek
párja nincs...

Rakod körém
a csodákat,
fényt, ragyogást adsz
a nyárnak.

Fényt, ragyogást
adsz a napnak –
kicsi kertembe
fogadlak.

Ott öllelek,
ott nevellek,
díszeként öreg
szívemnek.

Szerelem

– Szép vagy! – mondom.

– Ragyogsz, akár a nap.

– *Semmi gondom.*

Nincs nálam boldogabb.

– Szeretsz? – kérdem.

– Hogy lángol, nézd, az ég!

– *Az nem érdem...*

Igen! Hajlok feléd!

– Gyere! – mondom.

– Borulj rám csendesen.

– *Ó, bolondom:*

ruhám hová tegyem...?!

Mint a fellegek

Koncsol Lászlónak

Csillog a tavasz, fény hull a határra,
rügyek pattannak árva ágakon,
épül az élet új, gyönyörű vára,
nyitott a lelkem, várom már nagyon.

A sötétségből elég volt, barátom,
pacsirtaének szárnyal, simogat.
Reményrügy pattan bennem is, ha látom,
hogy gyökeret ver itt a gondolat.

A cserfahit, a régi, régi álom,
hogy összehajlunk, mint rügyek az ágon,
s a szívünkben az öröm felremeg.

Tanulnunk kéne a tavasztól, hidd el,
hogyan építi várait az Isten,
s hogyan lobogjunk, mint a fellegek.

Törvények nélkül

I.

Amíg az ember fiatal,
törvények nélkül szeret élni.
A tehetsége fényes, égi,
hát mindent magának kapar.

Amíg az ember fiatal,
a járt utakat mind elhagyja.
Beszáll minden csip-csup kalandba.
Ki tudja, tette mit takar?!

Mert sejti, elhatározás
kérdése csak, csodás napunkat
ne árnyékolja be a gyász.

S míg az ereken fut a vér,
és a sikerlámpák kigyúlnak,
a játék lassan véget ér...

II.

Amíg az ember fiatal,
mindent legázol, letapos.
Klikk-hegyeken az égbe tör,
mindenkivel szájal, pöröl,
s magasztalja, ami lapos.

Amíg az ember fiatal,
nő nem érhet a szívéhez.
Csupán ágyába cipeli,
s nem érdekli, jó-e neki,
meg az sem: ugyan mit érez?!

Amíg az ember fiatal,
vad csordaszellem élteti.
A vezérürü kolompja
– hős szíve annak bolondja –
dús, csepegős dalt zeng neki.

Amíg az ember fiatal,
magának százszor díjat oszt.
Mással nem gondol egyszer se,
szikrányi kétely nincs benne –
szolgálja híven a gonoszt.

III.

Amíg az ember fiatal,
törvények nélkül kíván élni.
Nem csipeget, mindent akar,
nem érdekli a jó, ha régi.

Amíg az ember fiatal,
világmegváltóként rohangál.
Számára minden diadal
éltető nap, fölséges portál.

Aztán az évek elszaladnak,
fehérül haja a kamasznak,
s a kedve egyre fogy tovább.

Zsörtölődik, dohog napestig,
hogy a kölykök milyenné festik
az életet, a nagy csodát.

Már az emlék is

Kertünk végében az akác
fehér ruhába öltözött.
Méhek dala: zeng a határ,
szellő táncol a lomb között.

Dús illat bódít, és a rét
gyönyörködtető tarkaság.
Szirmát a napra tárja épp
az egyik szerelmes virág.

Ilyen virág voltál. Igen!
S hittem, a napod én vagyok:
veled s neked ragyoghatok.

Már az emlék is idegen.
A nap se melegít, bár süt...
Hullott szirom, jaj, mindenütt!

Példa

Az előbb még vígan sütött a nap,
fecskék cikáztak – dolgos kis csodák.
S most hirtelen feketén, ostobán
zúdult a tájra a veszett harag.

Bömbölt, süvített, üvöltött a szél,
tépte a fákat, a zöld lombokat,
a fészkek közül lerombolt sokat,
s a gólyapáron látszott, remeg, fél.

A csűr teteje üresen maradt...
A hajlék alatt romokban hevert,
s hideg-tépetten árvállott a kert.

Az őszi ösztön a két madarat
fészekrakásra sarkallta megint;
mert a szív mindig előre tekint...

Tavaszi zsongás

Kulcsár Ferencnek

Gyertyákat gyújtott a gesztenye,
örül a tavasznak, a szépnek.
Kétségkívül már egy-két hete
a sok emelet csupa ének.

Ez már május, tavaszi zsongás,
újjászületni indul minden.
Fújja a szél reményvitorlánk,
ingyen van most az ének, ingyen.

Bonts zászlót te is, hadd lobogjon,
hirdesse völgyben s fönt a dombon,
hogy a rügyek hite sajátod.

Erőt gyűjtve törni a fényre,
nagy virágországot remélve,
s levette a keserves jármot.

Vers a megtaposott táj énekeséről

Mács Józsefnek

I.

Kivert kutyaként éltünk sok-sok évig
a sajátunkban – idegen, cseléd.
Magyar Bálintok jönnek lám eléd,
s Márton Boriskák szava száll az égig.

Új Cséplő Herminek vonulnak erre,
s a hazát vesztett Hargitai sír,
és Szekeres, akit egy rongy papír
űzött el otthonából mindörökre.

Te törlesztettél minden adósságot,
bús harang szava ível át felettünk,
s a temetőkaput nyitva találod.

E szélfúvásban mi vesztesek lettünk.
Lám, meghurcoltak téged is, barátom,
de Gömör népe áll, áll még a gáton.

II.

Aki Gömörből indul,
annak a szíve tiszta.
A szülőföld varázsa
azt hívja, várja vissza.

Ahhoz magyarul beszél
Sídtól Szepszig minden.
Kövek, virágok, bokrok
jajától sír az Isten.

Mert megtaposott táj ez –
jól tudod, öreg testvér.
Hiszen az egyik igaz
krónikása te lettél.

Te emelted szavaddal,
sebeit gyógyígtattad.
Bármerről jött a vihar,
magára sosem hagyta.

Lásd, abból jutott bőven,
Trianon óta folyton –
hányszor mart sebeinkbe
a korcs, veszett komondor?!

A jó palócok vérét
hányszor itták repesve,
hogyan megtörtetett végre
a fajtánk drága teste...

Tévedtek! Mert a gyökér,
amely bennünket éltet,
tudással, hittel védte
ezt a kőkemény népet!

Tévedtek! Mert a gyökér,
amely bennünket táplál,
erősebb, mint a tolvaj!
Erősebb a halálnál!

III.

Itt a szavukat meg nem állók,
a rongy, otromba lelke Jágók
lettek az urak és a hősök...
A világ ily moslékot főzött!

Hát hiszed-e, hogy még az ének
fennen loboghat, égis érhet?
Tudom, vágyod az igazságot;
Trianon mocskába alázott

magyar szívünk bánatba réved,
s közben futnak, futnak az évek,
s szülőföldünkkel együtt fázunk...

Reménykedünk, hogy az út végén
örvendhetünk egy igaz békén,
és fénnel telik meg a házunk.

Húsvét

Barkák legelnek már a fűzfaágon,
fényes palástban sündörög a nap.
Illatot gyűjt a szellő, szinte látom,
s a csitri tavasz csak kacag, kacag,

Öröm terem most minden lányos házban,
hímes tojást takargat puha kéz.
Legények járnak nagy, féktelen lázban,
bor csurran sárgán, olyan, mint a méz.

Ünnepelünk, ma vidám a reggel,
táncol a föld is, majdhogynem lebeg,
s az ég arcán nem gyúlnak fellegek.

Közben egy ember, testén mély sebekkel,
kikél a sírból, s lelke mennybe szárnyal,
akár a tiszta, pacsirtás madárdal.

Megkésett vallomás

Mondtam: szeretlek! Talán nem elégszer.
Utólag mindez vigasznak sovány,
csak bámultalak bárgyún, ostobán,
mert úgy ragyogtál, mint a drága ékszer.

Kínsziclámat felpörgettem a hegyre.
Én, Sziszüphosz, a remegő gyerek,
a vágyam hajtott, hogy veled legyek,
mert nálad nélkül élni nincs értelme –

már akkor tudtam, s vallom még ma is,
igencsak benne járva, lásd, az őszben –
de te ragyogsz még, mint a nap kelőben.

S bár kincseink közt akadt pár hamis,
kirostálták életünkből az évek...
Nálad nélkül már felényit sem érek!

Könyörgés József Attilához

Amerre mégy az éjszakában,
a jázminok utadra dőlnek,
komor tekinteted a földnek
szegezed, a fájó magányban.

Mert aki nagy, az mind magányos,
az élet azt csak tépi, tépi,
s nem bocsátja meg soha néki,
hogyan a lelke egekig szálldos.

Ne pusztítsd magad, szükség van rád,
meg kell menteni szegény fajtád
legalább újabb ezer évre.

Tudom, a kor megülte lelked,
az igazat kell énekelned,
ne hulljunk szét mint oldott kéve.

II.

Ha most itt volnál, itt, közöttünk,
látnád te is: sír, fáj a lelkünk.
Látnád te is, hogy a magyarnak
az embersége már csak maszlag.

A magyarsága sem valódi,
mindene rongyos, silány bővli.
Foglalj új hazát – gyere vissza –,
ahol még minden fényes, tiszta.

Hogy dolgainkat rendbe téve,
ne szórjunk átkokat az égre,
hanem dolgozzunk olyan „szépen,

ahogy a csillag megy az égen...”
S mivel itt állunk számkivetve –
legalább te fogadj szívedbe.

Megyünk a télbe

Megyünk a télbe mind a ketten,
a hitünk talán még töretlen,
de csontjaink már csikorognak,
és nem tudjuk, mit hoz a holnap.

A napfény egyre fogy köröttünk,
s ha olykor-olykor mosolyt öltünk,
a jókedvünk is bús, szomorú,
akár a tépett, rossz koszorú.

Pedig micsoda tavasz voltál,
jó illatú, virágos oltár –
de azt a lányt már nem találom.

Szép játékot nemigen játszunk,
örökösen hideg az ágyunk,
s feketén szakad ránk az álom.

Tél a tavaszban

Az idő bolondul cifrázza,
havat szítál a tulipánra.
Pártája – piros, a hó – fehér
és zöld a szép virágunk szára;
a gyönyörű piros-fehér-zöld
lobog, lobog ma hét határra.

Pitypang

A rét ölén a pitypang
kötényét lengeti.
A méhek – zúgó visszhang –
duruzsolnak neki.

A sárga ragyogásban
a csönd mégis komor,
fények égnek a tájban,
sok-sok pitypangbokor.

Habzik tőlük a mező –
milljon aranysárga fő
él, küzd és meghal ott.

A szerénységük ára,
árva mindük, ó, árva,
akár mi, magyarok.

Tölgyek

*Pazderák Bertalannak,
egykori magyartanáromnak*

Ablakunk alatt a tölgyek
susognak. Magyar valahány!
Rohannak velünk az évek. –
Csak az marad le, aki vár...

Csak az..., igen..., aki nem mer,
aki nem lép, ha menni kell,
aki az útját már soha
nem irányítja hegyre fel.

Aki csak lapít, s álnokul
A szája csillagot papol,
de tenni semmit nem kíván,
csak meleg legyen az akol.

Aki nem vesz, csupán elad
nyelvet, hazát és iskolát,
aki átgázol mindenben –
sokmilliónyi titkon át.

És reméli: a szeretet
újra fellángol, visszatér. –
Szívünk búját, gaz Trianont
hordja-viszi az ősi vér.

Hogy magyar szót mond ajakunk
örömben, bajban egyaránt; –
ám a magas felhők közül
a valóság a földre ránt.

Kit érdekel ma március?
Itt már mindenki mást akar?!
Felejtsünk mindent, ami jó,
ami igaz és még magyar?!

Ti, fecskék, fürgén szálljatok,
vigyétek a hírt messzire:
milyen gyarló az magyarnak,
akinek csorba a hite.

Milyen hitvány az embernek,
aki feladja, aki fél,
akit a gátról lesodor
akármilyen picinyke szél.

Ablakunk alatt a sok tölgy
keményen áll! Mind példakép!
Mindig ezt s így tanítottad;
rá-ráébredek néha még...

2004

Ének a krónikásról

Dobos Lászlónak

I.

Fújod-e még az öreg nótát?
S az igazságot hiszed-e?
Fölmutattad, miként a jós lát:
nincs itt semminek hitele.

Elvitték az egyetlen lovat,
el az ekét, a boronát.
Kútba dobták a parasztokat,
sokuknak kiverték fogát.

Fölmutattad: hajszoztak, űztek
– mit tett velünk a hatalom! –,
saját portánkról kiseprűztek.

Saját házunkat gyújtották ránk,
– az emléke is fáj nagyon! –,
hogy pusztuljon végre a fajtánk!

II.

A kék égen
száll, száll a madár,
a szárnya kés –
szívünkbe talál.

Viszi a hírt
föl, föl a napba,
ott öltözik
csupa aranyba.

A király ő,
mindünk királya –
lobog, búvöl
gyönyörű tánca...

A madár száll
föl, föl az égig,
szárnya csillog,
messze fehérlik.

III.

Tetted a csodát, nem beszéltél,
magadért soha, értünk féltél,
értünk cipelted a keresztet,
ám a Golgotán csak nevettek

a júdások, az üres senkik –
fölsorolhatnék pár ezernyt...,
de te csak mentél emelt fővel,
évezres múlt adta erővel.

Mentél, mert egyszerűen: kellett!,
ha vihar dúlt, ha az ég zengett,
vagy sütött ránk az Isten napja.

A keskenyebb utakon jártál,
voltál az őr a földi vártán,
s mindenki a szívedet marta.

Pünkösd

I.

Kis gyöngyvirág-harangok
csengnek-bongnak vidáman,
burukkolnak galambok
a közelítő nyárban.

Földszag árad a kertből,
illatozik az élet,
fényes ruhájú szellőn
rózsa lobog elébed.

Mert te vagy a királynő,
szép pünkösd drága álma.
Parancsaidat várja

a virág, mely lilán nő
a kertben, hol az ének
szárnyal – neki az égne.

II.

Pirosodik már pünkösd szép virága,
fényes szelekkel csókolózik éppen.
Palotájának ablakát kitarja
a napkirály – villogva, tette készen.

A határ izzik, araszyi kalászkok
bólogatnak az égi üzenetre,
s beleremeg a szíved, mikor látod,
pünkösd lángjai hullnak a fejekre.

Leszáll az éj: az öröm és a bánat.
Tövissek tépik ártatlan ruhádat,
s a megbocsátás igaz vágya lobog.

Születésnapot ülünk ma mindnyájan;
s tudjuk, hogy ebben a fiatal nyárban
együtt, csak együtt lehetünk boldogok.

Nem bánom én

A fényözön suhan át így a tájon,
ilyen ragyogás csak naptól telik,
a lépteid a szívemet verik,
de árulásodat már megbocsátom.

Az árulásodat; mert mit tehetnék –
mosolyt sugáرزol még körös-körül,
ha így látlak, minden izzik, örül,
s a világ arcán halványul a festék.

Mert meglehet, hogy csupán rossz, sovány hit
a jót remélni, mint szegény vakok...
Gyarlóságunkban vagyunk gazdagok.

Nem bánom én, csak lobogj még sokáig,
ámuljanak a messzi csillagok,
hogy a kertemben egy társuk ragyog.

Szomorú dal

Megjött a nyár, tüzes, meleg,
a levegő forrong, remeg.

A domboldal, a dús határ
fölemelkedik, szinte száll.

Vele emelkedsz, szállsz te is –
közös utunk a fényre visz.

A fényre, mely utat szabott,
s lettünk szegényen gazdagok.

Beragyogta az életünk,
bár a gond, baj ott járt velünk.

Szívta a vérünk, s az öröm
porrá tört olykor a kövön.

Csúf gátaikon és sziklákon –
mennyi remény és szép álom

ment veszendőbe miatta –
a szívünk hányszor siratta...

De mentünk, mert az új napon,
új szín villant a hajadon.

Új mosoly vontá arcodat
keretbe, s nevettünk sokat,

mert erőt adott mosolyod,
s az, hogy a kezemet fogod.

Hogy velem vagy. Mert nap ha süt,
öröm fakad, zeng mindenütt.

Sajnos a nyár is csalfa ám –
kipereg, barnul a kalász...

Naponta arra gondolok:
időnk múlik, a föld forog...

Hány nyarunk van még: szép, közös?
Látod az ég milyen vörös?!

Ki tilthatja meg

Fónod Zoltánnak

Ki tilthatja meg a rigóknak,
hogy füttyükkel vigyázzák lelkünk,
hogy a hazugok gonosz hadát
győzzük a szívünkéből kivetnünk.

Ki tilthatja meg a rigóknak,
hogy gyászruhájukat viseljék,
mikor *erős várunk* alapja
csupa homok és csupa semlyék.

Ki tilthatja meg a rigóknak,
hogy a szépről szép daluk fűjják,
hogy a füttyükben hallván halljuk
őseink derűjét, borúját.

Ki tilthatja meg a rigóknak,
hogy zúgjanak és harsogjanak,
ha olykor-olykor fénypalástját
erős vállunkra veti a nap.

Ki tilthatja meg a rigóknak,
hogy énekük tavaszt dicsérjen,
s minden csillag égjen, lobogjon
fejünk fölött – a magas égen.

Lobogj, szívünk, lobogj

Erdélyi Elemérnek

A kalász minél teltebb,
annál mélyebbre hajlik.
Megyünk neki a télnek –
az utolsó kalandig.

Nyelvünkön még a bilincs,
nyakunkon még a járom,
kifosztott életünk csúf,
vén tövis a virágon.

Keserű dobok szólnak –
szívünk ver összevissza,
a drága szép szülőföld
minden könnyünk beissza.

Az ismerős bokor, fa
tartja bennünk a lelket.
A fényes utakon, lám,
csak gazok menetelnek.

Akik eladtak mindent,
akik feladták nyelvük,
idegen ágyba hordják,
tékozolják szerelmük.

Akiknek semmi sem szent,
hisz árulják a házat,
akik évezres múltat
kapcaronggyá aláznak.

Akik lopnak, rabolnak,
parádéznak a fényben,
s a gyökereket tépik,
szaggatják véres kézzel.

A fényes utakon, lám,
a gazok menetelnek.
Mi is járjuk utunkat,
mi, szegény, árva lelkek.

Koldusok útját járjuk.
Mi, akik hittel hittük,
hogy a jóság palástját
vállatokra terítjük.

Koldusok útján megyünk,
könyörgünk, kunyerálunk:
Adjatok, adjatok még,
mert közel a halálunk!

Mi kényszerülünk erre,
akiknek minden őse
munkába rokkant bele,
s rongyosan dőlt a földbe.

Akik nem kértek soha,
mindig csak adtak, adtak...
Te magasságos isten,
mutasd már meg hatalmad!

Mert ők még hittek benne –
igen!, hitték s remélték:
szülőföldünk ölében
magyarnak lenni érték.

Olyan nagy hatalmasság,
mely fölér minden kinccsel –
búsan, báván bolyongunk,
kezünk a rossz kilincsen...

A kalász minél teltebb,
annál mélyebbre hajlik.
Lobogj, szívünk, lobogj még
az utolsó kalandig!

Emberül élni

Török Elemérnek

I.

„Csillagokat virító jegenyék”
állnak őrt ott, a szép magyar vidéken,
„emberül élni” tanítottak, szépen,
és Buga Jakab volt a példakép.

Ne bántson hát, mit zagyválnak össze
a magyarságukat áruló senkik.
Kik a jelent csak létrának tekintik,
feledésbe mennek majd örökre.

Bár éveid már megsokasodtak,
szép dühödet viszi-hordja a vér,
s őrtüzeid még fennen lobognak.

A táj, Bodroghöz, megnyílik neked.
A Tice partján sátorozva, testvér,
egy jó halászlét megennék veled.

II.

Hadd nevessen, ki százszor nevetett.
Ne törődj vele, mondd az éneket
végvári vitéz, ki éveken át
vívtad a harcot, s hitted a csodát.

Hitted, hogy megtart mindünket a nyelv,
de már mindenünk romokban hever,
mert hol van, hol a remélt, szép világ,
az új Krisztus hazug igékre vált.

Fűzerő, Ilhó és a Puszta-rét,
higgyük, hogy ismét megtart a vidék,
és a csoda ránk nyitja ablakát.

Megérdemelné ez a drága nép,
hogy visszakapja újfent a hitét,
s a szívedet nyugalom járja át.

2004

A nyár virága

Ha majd a nyár sok fénnel vert virága
bódultan áll a bágyadt ég alatt,
szívünk picinyke ablakát kitárja
a szeretetbe hajló alkonyat.

Ó, nyár, pazarló pipacsok felhője,
csípőjét ringató búzatábla...
Az örömmel buján kergetőzve
szellő szalad a kék esthomályba.

Mikor a szépség szíve reánk dobban,
és fölragyog fényes varázslatokban,
nincs annál szebb öröm és szebb remény...

Mert akinek a lelkében nem égnek,
nem lobognak nagy, illatozó fények,
árva marad örökre és szegény...

Közelítő ősz

A nyár szépséges, fényes bokrain túl,
mint valami játékos, csöpp gyermek,
aki csak úgy fogja magát s elmegy,
szívünk felé a bánat már megindul.

Még óvatosan, vigyázón lépeget,
s halad, halad tipegve előre,
mint a képtár vén, lúdtalpas őre,
ki sorra csodálgatja a képeket.

Mert készül már a festő. Aranyat
kever ecsetje, s utána hanyatt
fekszik egy kövér, öreg tölgy alatt.

Miközben a táj szíve bolondul ver,
nem segít rajta semmiféle gyógyszer,
míg rá nem hajlik fáradtan a nap.

Ősz felé

Az ősz kopogtat, érednek a színek,
sárgába hajlik minden, ami él,
rég mesékkal szaladgál a szél,
örömet jelent minden most a szívnek.

Az, hogy vagyunk és fonnyadó kezünkkel
a régi kedves mozdulat nyomán
– így, életünk sötétlő alkonyán –
az a szép érzés, rendre az merül fel.

Szikrányi kétely sem élt akkor bennünk!
Örömmel tölt el most a látomás:
Micsoda tűzzel lobbant fel szerelmünk!

És éveken át hullott reánk a fény,
látod, még most is izzik a parázs.
Mert te voltál az örök hit és remény!

Szárnyalni kell...

Cselényi Lászlónak

A házatok mögött, a dombon
– emlékszel-e még, jó barátom? –
tűz lobogott a csipkebokron,
kökény kékllett, micsoda álom.

„Párizs! – mondtad. – Az ám az élet.
Szárnynalni kell, szárnyalni, pajtás!”
S kitártad a melled a szélnek,
jelezve, rajtad nem arat más.

Margaréták és vadgalambok...
A szívünkön annyi a bánat –
üresen konganak a hangok.

Felejtsük tán az éjszakákat?
A tarisznyát a szalonnával,
s az utat, hol életünk lábál?!

II.

Elindult a legény,
ment a nagyvilágba,
versekkel volt tele
kövér tarisznyája.

Versek nyíltak minden
szívdobbanásában,
keselylábú csikók
nyíttak a határban.

Versét, mint a kardot,
bátran villogtatta,
a sárkányok fejét
vágta, aprította.

Megölte a sárkányt,
magát megváltotta,
jaj, de a mi lelkünk
visszahullt a porba.

III.

Göcsörtös világ szegült veled szembe,
de te kiléptél belőle örökre.
Hívott a tenger, s vitt, vitt a féktelen,
a folyton-folyvást mocorgó értelem.

Tüzelt az ég, dühöngött, menni kellett,
verset keresni, párizsi szerelmet.
Mentél, az utak pergőtűzben álltak,
szarvadra hánytad mind a cimborákat.

Nem kegyelmeztél senkinek; merészen
járod utadat azóta is fényben,
s hatalmas távok feszülnek közöttünk.

A gátakat tán sikerül letörnünk...
Hagyd a világot, testvér, mért pereskedsz?!
Gyere közelebb hozzánk, emberekhez!

Ha két szemedből

Ha jön az este, reád gondolok,
és várom, hogy előttem megjelenj.
Mint akkor, rég, az őszi kerteken,
ahol annyiszor voltunk boldogok.

Micsoda ősz volt, színes, lobogó...
ragyogtak ránk a szőke csillagok.
Kedvesen szóltál: Látod, itt vagyok!,
s megszédült velem a vén földgolyó.

Az őszi kert, az őszi illatok,
s a szívünkben parázsló csillagok
azóta is fényezik lelkemet.

Nincs annál szebb – súgom feléd bízón –,
megszabadít kételytől és kintől,
ha két szemedből melegség nevet.

Ha jön az ős

Mikor valaki lejön a hegyekből
s piros csodákat hagy az almafán,
úgy gondolom, végérvényesen eldőlt,
hogy nincs tovább, hogy búcsúzik a nyár.

A festő ő, ki varázsecsetjével
őszit lop mindenre – színeket,
s ahol a táj összehajlik az éggel,
készülődnek a torzonborz szelek.

Jönnek füttyögve, és a levelek
– micsoda varázs – táncba kezdenek,
sárga szoknyájuk lebrenyúl az égi.

Aztán hirtelen elmélyül a csend,
egy faágon fázó madár eseng,
s a szívémen jeges ujj szalad végig.

Őszi ballada

El kellene már menni,
jó őszöm, most ölelj meg.
Még virágillat árad –
rózsái szép ölednek.
Csöpp szellő dudorászik,
neki még víg a kedve,
dalától fényes szemmel
kel a nap reggelente.

A fákkal teli kertben
haldoklik, fáj az élet.
Egy almát csipegetve
vén seregély mesélget.
A nyárról szól a triccs-traccs,
erősíti a kedvet –
a sárga sátor alól
kis őszapó felelget.

El kellene már menni,
a lombok lassan égnek,
estébe hajló szívvel
még kigyúlnak a fények.
Aztán a csönd ruháját
föllibbenti az álom,
és varázsdal suhan át
a kertünkben a fákon.

A régi-régi nóta,
jövő rügyek reménye...
Vitorlát bont a szívünk,
s fölcsapunk, föl az égbe.
Mert hinnünk kell, hogy rosszabb
már nem lehet az ének,
a sárguló irigyek
akármit is beszélnek.

El kellene már menni,
szép őszöm, most ölelj meg.
Alkonyodik erősen,
fakul fénye ölednek.
Csöpp szellő dudorászik,
neki még víg a kedve,
dalától fényes szemmel
zuhan közénk az este.

Könyörgés

Kárognak már a varjak,
ki tudja, mit akarnak?
Mi fáj szegény fejüknek,
szomorú életüknek.

Itt az ősz, jön a tél már,
palota épül – jégvár.
Keserves bilincs – fagyból,
nézz le ránk a magasból.

Szabadíts meg Gonosztól,
minden buggyuta rossztól.
Adj erőt, hogy a varjak
átkától meg ne haljak.

Adj erőt, győzzem, bírjam
– éljek bár sötét kínban –
az életet, a drágát,
létem borús magányát.

Add, a gaz gaz maradjon,
aki táncolt a hanton,
aki sírunkat ásta,
s lelkünk pokolra szánta.

Égjen reá a szégyen,
hozzánk föl sose érjen,
de tudja meg vagy sejtse,
mint feszített keresztre.

Itt az ősz, jön a tél már,
palota épül – jégvár.
Kárognak borzas varjak –
gyászolnak vagy kacagnak?!

Keserű ének

Ne bántsd a magyart! – zúgta Zrínyi.
Mégis hányszor tanultunk sírni?!
Villogó kardok közt remélve
emeltük szívünket az égre.

Török, tatár, vad orosz horda
a földünket hányszor taposta?!
S a düh hányszor szikrázott bennünk,
hogyan nincs kiút, koldussá lettünk.

Ne bántsd a magyart! – zengte Zrínyi.
S hányszor kellett vérünkkel írni
az ezeréves történelmet...

s hányszor loptak meg a hevertek?!
S bár tudjuk, fújjuk még a refrént,
már nincs, amit elveszíthetnénk!

Ha magyar vagy...

Elmennek mind a rendesebbek,
már a nóta se kell az égnek,
a csillagok sorra kiégnek,
s ha magyar vagy, mondd, kik szeretnek?

Kik szeretnek, mikor a véred
elárul százszor és ezerszer.
Miféle tapaszt, milyen vegyszer
foghatná össze ezt a népet?

Mert a dalaink azért sírnak,
hogy őrizzünk meg minden szépet,
ne herdáljunk el ezer évet,
hanem használjuk fényes hídnak.

Őrizzük meg a drága nyelvet,
s a törpe lelkeket lehalgyva
emelkedjünk égi magasba:
Ha magyar vagy, hát ezt kell tenned!

Még nem tudom

Még nem tudom,
a nagy úton
mi vár rám, jaj, mi vár?
Megyek, megyek,
– öreg gyerek –,
hajt a kíváncsiság.

Az ősz, az ősz,
a szép dizőz
hányja a gönceit.
Dús avaron,
jó pamlagon,
velem ölelkezik.

A tél, a tél
kacag, remél,
hív ezer vadludat.
Havas égen,
pazar fényben
mutatják az utat.

De a tavasz,
lám, itt szalad –
futnék én is vele.
Hogyha hozna,
gyógyírt adna
megkopott kedvemre.

A nyár, a nyár
– tüzes madár –
ígér száz éneket...
Szárnya csodás
fény, látomás –
veri a kék eget.

Még nem tudom,
a nagy úton
mit súg, mit sír a szél,
Megyek, megyek
– öreg gyerek –,
csak a szívem beszél...

Remény

Akinek szép a lelke,
az felkerül a mennybe.
Az Istennel kockázik
vagy angyalokkal játszik.

Bizton tudom, hogy én is
eljutok majd az égig,
s a jó Atya vállára
hajtom a fejem, árva

voltomat panaszolva,
mert eladtak orozva.
Eladtak, megaláztak,
szívem vetették gyásznak.

De hiszem, lesz még ünnep,
testem-lelkem örülhet,
s az OCSMÁNY ördögökre
fittyet hányok örökre.

*(Pozsony, 2004. december
ötödikének éjszakáján)*

Nincs már

Nincs már szíve
a magyarnak,
gonoszságból
rakhat kazlat.

Alamizsnát
tőlük ne kérj,
nem szólal meg
bennük a vér.

A reményed
törik, zúzzák,
kiherélik
vagy megnyúzzák.

Aztán sírhatsz
éjjel, nappal,
sírhatsz sötét,
vad haraggal.

Mert eladnak,
megtagadnak,
a szívedbe
belemarnak.

Elárulnak,
megaláznak,
lelked vetik
sötét gyásznak.

A magyarnak
nincs már szíve,
gonoszságból
szótt a híre.

Ezért sírok
nappal, éjjel,
hogy még legyek,
hogy megérjem

azt az időt,
hogy a rútak
mind eltűnnek,
mind elmúlnak.

S a nagy Isten
reánk tekint,
s igaz lesz a
magyar megint.

(Pozsony, 2004 decembere)

Történelem

Mindig magunkért, soha mások ellen!
Mi becsülettel álltuk a sarat,
s az idő közben elszállt, elszaladt,
lehetett sorsunk bármilyen kegyetlen.

Mi nem vettük el senkiét, barátom,
tőlünk azonban mindenki lopott.
Az életünk keserves volt, kopott,
de kitartottunk keményen a gáton.

Adott szavunkat nem szegtük meg soha!
Mégis, mégis, mi lettünk vesztesek.
A végzet ilyen álnok és ostoba.

Haramja népek zúdultak ránk, testvér.
Vitték mindenünk; a könnyünk pereg –
hát vigasztalást nálunk ne keressél.

Ha sírni tudnék

Szomorú nóta járja e vidéken,
lombhullajtva gyászolnak még a fák is.
Nem nyílik virág se szívben, se réten,
s a hold is igen álmosan világít.

A komorságunk fájó, vad szavakban,
kormos pernyeként hull, hull a világra.
Az álmunk ezer darabkára robban,
s üvölt apánk a sírjából kiszállva:

„Nem kellettünk?! Majd kellenénk még egyszer!”
A szó suhan, de mintha haldokolna...
Nincsen már sehol, nincs, nincs igaz ember.

Szomorúságom, jaj!, fölcsap az égig!
A szívem talán újra megnyugodna,
ha sírni tudnék, sírni, sírni én is!

Karácsony

Fényes ruhába öltözött december,
palástja drága, jószagú, fehér,
ma mindenkiben ott él a remény,
hogymegszületik az a kicsi ember.

Hogymegszületik, s béke száll a földre,
igazi, édes, szívmengető,
mert hittel hiszem, nincs olyan erő,
mely a jószágot megölné örökre.

Nos, ünnepejünk, ragyogjon karácsony –
harang szava kondul a szívemben,
s a szeretet lángjai fellobognak...

Hisz a szeretet csodálatos mákony –
vigyáz ránk a bátor ember-isten,
hát hogylene biztatóbb a holnap...

Búcsúének

Zalabai Zsigmond emlékére

I.

Hát elmentél, barátom,
ipolypásztói árva,
akinek bús magánya
átsüt minden határon.

A magad útját jártad,
voltál jóságos árnyék,
s nem mondta senki: várj még,
ne gyűjtsd fel most a házat.

A palotát, mely felett,
bár gyűltek a fellegek,
győzte volna tudásod.

Hisz magad építetted,
minden kövéről hitted,
tetté oldja az álmod.

II.

A harang bennem meg-megkondul,
a lelkem fáj bután, bolondul.
Naponta várlak és kereslek,
de torz vigyora nő a csendnek.

Trópusaid járom naponta,
hol verseket nyitogatsz sorra.
Szelíd szavakkal csodát művelsz,
játszol a szívig érő tűzzel.

Szelíd szavakkal magyarázod...
Szeretnek, mindenki barátod;
versek fölé hajolva látlak.

Mert tudom ugyan, hogy elmentél,
de hiszem, katedrára leltél;
s versről beszélsz a vén kaszásnak.

Örökös béke

Benkő Bélának – Sárospatakra

Fenyőillattal közeleg karácsony,
csillogó szemmel leskel a remény,
hogy a megváltó áldott ünnepén
mind összehajlunk majd, kedves barátom.

Mert úgy lenne szép, ha a nagy rokonság
a szeretetben egyesülne már,
ha mindüinktől a keserű pohár
végleg elmúlna. Többé ne orozzák

szép szívünket a gazok és a restek.
A betlehemi csöpp ól melegét
sugározza most ránk a fényes ég:

s ne cipeljünk egynél több keresztet!
A farkasokat kergessük el végre,
s legyen királyunk az örökös béke.

Karácsonyi ének

„Az Istennek szent angyala”,
hogy fújtuk egykor szívrepesve,
mikor fényével ránk köszöntött
a gyönyörű karácsonyeste.

A földet hó borította,
de a szívünk örömben ázott.
Elképzeltük a kicsi Jézust,
hogy körülállják a bárányok.

Énekeltük: a szép angyal
hozzon újra jó hírt minékünk,
hogy a szívünk egymásra leljen,
s a gonosztól semmit se féljünk.

Gyere hát hozzánk, Jézusunk,
eszkábálj itt nálunk egy ágyat,
s mindannyiunk szívébe építs
magadnak palotát vagy várat.

Sírató

Ozsvald Árpád emlékére

I.

„Izé” – mondtad, s okos szemedben
ott ragyogott az öröm fénye.
„Nézd, nézd, micsoda kincset vettem” –
helyezted táskádat a székre.

„Első kiadás” – lobogtad még,
s előhúztad a régi könyvet,
fénnel telt meg a szerkesztőség,
és a sárgult lapok zörögtek.

Öröm volt látni örömödet,
ahogy a kincsedet forgattad,
s hoztál fel régi elődöket...

Rabja voltál a gondolatnak,
hogy ami magyar, gyűjtsük össze,
őrizze hírünk mindörökre.

II.

„Aki embernek hitvány,
magyarnak alkalmatlan!”
Idézted jó Tamásit
valami szelíd dalban.

Mert szelíd voltál ugyan,
de kemény, mint a gránit.
Mindenhez hű maradtál
egészen a halálig.

Hetente jöttél hozzám,
s mondtad a szép meséket,
ízeid nem rontották
szemernyit sem az évek.

A verseidből hallom
ma már a hangod, testvér...
Akárha a határban
csöndes eső szemerklél.

III.

„Írni, de úgy, hogy mindenki megértse!”
Ez volt számodra egyedüli mérce.
S most, hogy utad a csillagok közt járod,
vén szívünkig ér egy-egy vallomásod.

Fényes arccal jársz, nem lehajtott fővel.
Tovább csatázol a múltó idővel.
Nem rejtegeted nyulak gyávaságát,
bárányok hitét – rétünk lekaszálták...

Gyermekkorod a háború megette,
s hogy túlléptél szülőfalud határán,
megrémített a világ zajos rendje.

Most alighanem élvezed a csendet.
Én meg csak várom szédelegve, báván,
hogy a „kis postás” hozzám mikor csenget.

Hazafelé

Sebes léptekkel tör, rohan a tél ránk,
sárgult levél csupán az életünk.
Kapaszkodnánk még, de rövid a létránk,
így a kincsekből nem jut már nekünk.

Pedig szívünkben lobog még az ének,
s kíváncsiságtól tüzel a szemünk.
Ám tekintetünk ha egy lányra téved,
a közelébe menni nem merünk.

Araszolgatunk csak, mert vár a gödör,
s ámulunk a csenden, a nagy békén:
magányunk fala kegyetlenül tömör.

De lám mások is cipelik keresztjük,
ahogy illik minden utak végén...
Szép álmainkat hát lassan temetjük.

Öregség

Állj meg, öreg, állj meg,
elszálltak az évek,
kihullott a fogunk,
vének vagyunk, vének.

Dérlepett a fejünk
vagy inkább tarbucka,
remeg kezünk, lábunk,
hosszú minden utca.

Ráncokkal barázdált,
fonnyatag a bőrünk,
az élethez csupán
cérnával kötődünk.

Az öröm kopott rongy,
a vágyunk szemernyi,
nem tudunk már semmit
nagy kanállal enni.

De testünk keresztjét
cipeljük még. Rajtunk
tobzódik a sok rossz,
s lassan majd elalszunk.

Ha...

Ha meghalok,
hát meghalok.
Jönnek értem
az angyalok.
Fintorognak
rajtam kicsit,
és otthagynak
ahol vagyok.

Ha kinyúlok,
hát kinyúlok.
Méltó leszek
a nagy úrhoz.
Mert holtomban
is, barátom,
én csak a ma-
gyarhoz húzok.

Ha végem lesz,
hát végem lesz.
Nem fog lángot
a ház, eresz.
Bánat se száll,
miként a füst –
az égen egy
madár evez.

Ha elmúlok,
hát elmúlok.
Csodálkozik
majd sok tulok.
Hümmögnek is
icit-picit,
a mennybe míg
felvonulok.

Ha megdöglök,
hát megdöglök.
Jönnek értem
az ördögök.
Egyik röhög
és így dörög:
– No, többé ez
sem hóbörög!

Igaz ének

Szőke Józsefnek

I.

Ugyan hány ezer éve már –
az ifjúság átlángolt rajtunk.
Észre se vettük, csak kacagtunk,
hogy fakul, érik a határ.

Nem figyeltünk rá: megaláz,
ha csöndesen és alattomban,
az öregség szívünkbe robban,
s ledől a régi-régi ház.

Kacagtunk, feküdtünk hanyatt,
elszórtunk minden aranyat –
csókot vettünk a cifra lánytól.

Nótáztunk, ámde hirtelen
szakadt ránk sötét kegyelem,
s elkopott minden dal a tájból.

II.

KATICABOGÁR,
KATICABOGÁR,
hová repültél,
hol van az a nyár?

Hol van az a nyár?
Hol van az a rét?
Rólad mond a szél
gyönyörű mesét.
Gyönyörű mesét,
igaz, szép regét,
két szemed ragyog,
mint a magas ég.

Haj, ti asszonyok,
szépek voltatok,
szívünkbe tüzet
honnan hordtatok?

Haj, BOGÁR, BOGÁR –
asszony lett a lány,
elrepült hamar,
mint a tüzes nyár...

III.

Együtt táncoltunk sok-sok évig,
mi voltunk a „szegény bolondok”,
tudtuk, köröttünk minden romlott,
s bajunk-gondunk fölért az égit.

Mégsem adtuk fel soha, soha,
magyarságunkat óvtuk, védtük,
mindig a jót s jobbat reméltük...
Hős volt a szívünk vagy ostoba?

Senki előtt meg nem hajoltunk,
mégis számtalan a halottunk,
s az életünk fekete átok.

Fajtánkért éltünk éjjel-nappal,
szép szóval és dühös haraggal –
s higgyük: beérnek a kalászek!

Üzenet

(Egy politikusnak és elvbarátainak)

*„...Amit erő vagy hatalom elvesz, azt idő és kedvező
szerencse ismét visszaadhatják. De amiről a nemzet,
félve a szenvedésektől, önként lemondott, annak
visszaszerzése mindig nehéz és mindig kétséges...”*

Deák Ferenc

*„Ti magyarok! jobb ha mind eggyé léstök,
Mint eddig egymást ne úgy szeressétek;
Úgy ad Isten jó szerencsét tinéktök,
És megszabadítja idegen néptől földetök.”*

Tinódi Lantos Sebestyén

I.

Harag dúl bennem, féktelen harag,
ki hitte volna, hogy lám megtagad
az anyanemzet. Anya? Mostoha!
Szégyen, gyalázat! szörnyű, ostoba...

Ez az igazi, galád Trianon,
a lelkünket ölted meg, HATALOM.
Csoda-e hát, „*hogy pusztulunk, veszünk*”,
ha így aláz meg drága nemzetünk?!

Csoda-e hát, ha szívünk megszakad,
mert elköltözött belőle a nap,
és mindenre vak sötétség borul?!

Magyarnak lenni most lesz csak nehéz,
hiszen még az *utolsó* is lenéz,
mert eladtatok minket álnokul!

II.

„Felelős hazafiság!” – mondod,
és hallgattak rád a bolondok.
Hallgattak rád, s eladtak minket,
sóval szórták be sebeinket.
Bő nyolcvan év! Nem tudja senki,
mit jelentett magyarnak lenni.
Mit jelentett védeni, óvni –
csodás nyelvünkkel takarózni.
A dalainkat fújni este,
szép magyarságunkért repesve.
Megszenvedtük, de nem szólt ajkunk,
a hatalom tobzódott rajtunk.
Kopaszra nyírtak, megaláztak,
bezárták mind az iskolánkat.
Vittek cselédnek Csehországba,
mindent ráfogtak az apánkra.
Napokig éhezttették, vágták,
hogy tagadja meg magyarságát.
De ő kitartott! Ugyan mért is?
Mert magyarsága volt a fétis!
Kitartott, hogy – jaj!, évek múlva
hajtsa vénséges fejét búra,
hogy félnótás pesti vigécek
ellene hecceljék a népet,
szemen köpjék, rúgjanak rajta:
„Miért nem adtad fel, te mafla?!”

III.

„*Magyarnak lenni: tudod, mit jelent?*”

Kitépett szívvel járni a világot,
lenyelni mindent: bút, haragot, átkot,
s e mocsokban is óvni a jelent!

Magyarnak lenni: keserű jelen.
Röhögcsél rajtunk a hiénafalka,
haj!, most kezdődik az igazi trakta,
új Trianon zúg át a lelkeken.

Jaj!, hogy engedhették meg az egek?
Magamba fordít, elcsüggeszt a kétely:
hát ennyit érünk, büszke emberek?!

Mert e vad kínok engem marnak széjjel,
s húzom tovább az idegen igát,
s minden percem segítségért kiált!

IV.

Nem kértem én tőletek még semmit –
szeretetet, abból is szemernyit.
Azt azonban reméltem és vágytam,
összehajlunk majd Európában.

Ehelyett te pénzt ajánlasz, mondva:
„A hazának rengeteg a gondja!
Maradjatok ti csak, amik vagytok,
ha így tesztek, némi aprót kaptok.”

Mostantól nekem ne mondja senki,
milyen öröm ma magyarnak lenni,
hisz rajtunk röhög az egész világ.
Úgy látszik, a szíved egy nagy buksza,
állampolgárságra nincsen jussa
a magyarnak – hát leköp, aki lát!

V.

Én a szívemből már kivetlek,
nincs, mi enyhítené a tetted.
Magyar voltomat – nem!, csak téged
tagadlak meg, áruló féreg.
Aki eladtál, mint a rongyot,
ellenünk ráztad a kolompot.
S most állok itt leköpve, árván,
reményeim könnyes halálán.
Ti rossz hiénák, kacaghattok,
mert nektek örültek a malmok.
Üvölt az ember nagy kínjában,
verik a magyart Szerbiában,
és „tizedelik” Felvidéken,
micsoda vérlázító szégyen.
De mért is érdekelne téged?
Hiszen külhoni, nem cseléded!

VI.

Tőletek én még semmit se kaptam,
mégis szülőföldemen maradtam.
Azt a magyar föl nem adja soha,
legyen sorsa bármilyen mostoha.

Bennem is él szűkebb hazám, Hanva,
hol az édes bölcsőmet ringatta,
ahol első szavaimat mondtam...
„Káka tövén...”, be sokszor daloltam.

Pedig hányszor fosztottak ki, vitték
mindenünket, s hogy megtörünk, hitték,
de nem csüggesztették a fejünket.

Hányszor állott üresen a kamra?!
„Csak azért is!”, az fakasztott dalra –
és a remény: lesz még egyszer ünnep!

VII.

„Felejtsük el a múltat!” – mondd,
hiszem, hogy nem leszünk bolondok.
Mert aki múltját megtagadja,
miféle ember az, mifajta?
Az elmetszett gyökér nem táplál,
szép jövő helyett a halál vár
mindenkire, aki tagadja:
együtt lehet erős a falka!
Felejtsük el vitéz Balassit
vagy vértanúnkat, hős Dessewffyt?!
Felejtsük Zólyom várát, Kassát,
ahol jó Márait ringatták?
Felejtsük Kármánt és Losoncot,
s vessük oda Pósát, mint koncot?
Felejtsük Tompa Mihályt, Győryt,
emléküket Szombatban őrzik,
de őrzi Hanva, őrzi Beje,
mindenki, kinek van veleje.

Felejtsük Szklabonyát, Mikszáthot,
akit minden palóc imádott?
És Sztregovát, Rimay Jánost,
avagy Imrét, a nagy Madáchot,
Komlós Aladárt, aki szintén
itt növekedett, e föld kincsén.
Thököly Imrét is felejtsük,
a nagy-nagy Rákóczival együtt?
Késmárk és Borsi – hallottad már?!
Te sötét lelkű, hazug kalmár!!!
Tagadjuk meg hű Sajó Sándort,
aki bennünket körülárkolt,
aki védte szépséges nyelvünk,
s tűzzel rakta meg fájó lelkünk.
Czuczor, Jókai, Feszty Árpád –
tagadjuk meg, te azt kívánnád?!
Érsekújvárt se hozzuk szóba,
Kassákról már ne szóljon nóta?
Hát Reviczkyről, Pray Györgyről,
s a zsoltáros Molnár Albertről?
Soroljam még, kiket felejtsünk?
Kik erősítették a lelkünk?!
Gyökereinket kik táplálták,
védve mindnyájunk magyarságát?!
Soroljam még? Eh, úgysem érted,
gyökerek nélkül nincsen élet,
múlt nélkül pedig nincs jövő se –
már tudhatnád, napjaink hőse!
Azért remélem, sejtéd, érzed,
homlokodon a szégyenbélyeg!

VIII.

A döbbenet, a mély fájdalom csöndje
már itt marad a szívemben örökre.

S a gúny köröttem egyre fokozódik:

„Hát ott se kellesz, szerencsétlen kófic?!”

Nos, ennyit érünk, ennyi a mi jussunk?

Amíg csak élünk, hazátlanul fussunk?

Szeretet nélkül, kintől botladozva,

mert a magyarnak mindig ez a sorsa?!

Nem fájna úgy, ha nem a saját vérem

teszi ezt velem, táncoltatva jégen.

Így ádáz dühvel igéznak a dolgok.

Még néhány napig te vagy az erősebb,

jaj!, testem-lelkem egyetlen merő seb.

Mind Jóbok vagyunk!, vagy veszett bolondok?

(Pozsony, 2004. december 6–8.)

Öt vallomás

1. Igézet volt?

Igézet volt? Csoda történt velünk?
Azóta is csak ringunk, lebegünk
a világ fölött. Negyven, negyvenöt
éve már. Igen. A szerepköröd

– a mindenem vagy! – mit se változott,
ez életünkben a nagy-nagy titok.
A szép muzsika. Szívünk zeng, zenél,
s fényes tollú madárként száll a szél.

Az ég ráncolja borús homlokát,
– olyan, akár egy fordított katlan –
ha megpillantja azt a régi lányt.

A fák között a tavasz didereg.
Szárnyunk nő az esti bódulatban,
ha öllelek, ha megfogom kezéd.

2. Az a szép tavasz

Tavasz volt, tudom, korai, hideg.
Szédelő szívvel sétáltam veled.
A szemed s a szád nevetett. Szeret –
izzott fel bennem minden kis ideg.

Kezedet fogtam. Emlékszem. Igen.
Ahogy lépdeltünk ott a fák alatt,
az út velünk bokrok közé szaladt,
hol szép combodat nézte irigyen

minden fűszál és minden kis levél –
az emlék most is mily szépen regél...
Az első vágy tavasza volt, öröm.

Az a szép tavasz lebben most elém,
felhő mögül villan így a fény...
Nézlek, nézlek, szóltan gyönyörködöm.

3. A tavasz vagy

Ahogy régen hozzám hajoltál,
akár a május, oly szép voltál.
Szemed ragyogott, mint két csillag,
hoztad reám tüzét a kinnak.

A belső fény átverte testünk,
ahogy lobogtunk és szerettünk.
Ahogy a nap lángolt, s tüzében
jártunk magasan, fönt az égben.

Most is úgy látlak, ahogy régen,
úgy jössz felém, mint a mesében.
Hasonlítasz a fényes naphoz.

A tavasz vagy, örökös hajnal,
Megbirkózol örömmel, bajjal.
Emeld a szívemet magadhoz.

4. Mikor a tavasz

Mikor a tavasz reánk szakad,
s rügyeket hizlal minden ágon,
fényciteráján játszik a nap –
zöldellő fű, madárfütyty, álom.
Ma a bokrokon víg dal fakad,
s a szívemet szomjas vágy gyötri.
Felinnék mindent, akár a vad,
de nem tudok már, jaj!, kitörni!

Örökös kísértés az élet.
A tavasz még most se hagy békén,
de az öreg már mit remélhet?!

Terelgetheti sok szép álmát,
s szunyókálhat a semmi székén,
várva a vágyak bús halálát.

5. Drótozott szívvel

Akárhogy is, de tudom réges-rég,
veled együtt vagyok csak egész.
Most különösen, hogy a szívemet
megdrótozták. Égi üzenet?

Figyelmeztetés? Vége, nincs tovább?
Az életem egyre ostobább.
Egyre üresebb. De te jöjj s maradj!
Sugározd rám fényed, mint a nap.

Marcangol, tép e rossz-kutya élet.
Jönnek felém torz, kicsi rémek. –
Mondom: út, ház s benne mély alázat.

Mert él bennem a remény és a hit:
elkísérsz a végső utamig,
ahol többé már senki se lázad.

Meghalt a nyár

(Egy népszavazás évfordulójára)

Lepergett őszi lomb a kertben,
öklüket rázzák mind a fák.
Szomorú, bús, zilált a kedvem,
fáj, hogy nem tudok hinni már.

Keserű lett, komor az ének,
mióta elköszönt a nyár.
Elköszönt? Dehogy! Csak lelépett,
mint aki semmi jót se vár.

Lám a mosoly ragyog még fennen,
de mögötte a szív hideg.
Így hát árva, sivár kertemben
undor és düh... Ki érti meg?

Naponta ver képen az élet –
mondhatnám úgy is: megaláz.
S mivel mindannyiunkért félek,
lassacskán fölemészt a láz.

Az árvaságunk fáj fel benne,
mert a testvérünk eldobott.
Mézes szavak pukkannak rendre...
Mi nem érdemlünk csak botot?!

Hazug világ szakadt nyakunkba,
csatakos, vad, akár az ősz.
S bár nem jajongunk térdre hullva,
életünkben a gond időz.

Lepergett őszi lomb az utcán...
A hazugság ma szörnyen fáj.
Átcsap rajtam valami hullám –
vén szívemben meghalt a nyár.

Pozsony, 2005. december 5.

Valós rajz

Sorakoznak a kérők;
köpönyeget cserélők,
csupán a hasznot nézők,
sorra a jót herélők,
a nyelvüket vetélők,
sunnyiságokhoz értők,
hatalmi lázban égők,
csak a szájukat tépők.

A rossz oldalon állók,
mindent apróra váltók,
a semmin lakomázók,
csak a rongyukat rázóók,
a fajtánkat gyalázók,
a gonosszal komázók,
lelkünket megalázók,
a fényben hadonászók.

Igen! Ilyenek vagytok,
a szátok csak búzt vartyog,
mindenbe belemartok,
csak tobzódtok és faltok,
semmi más, csak a rangok
éltetnek, ti varangyok!
De egyszer majd a hangok
fözlúgnak – vad harangok –:

Ki kell gyomlálni őket,
a létünkre törőket,
csak a rosszra vevőket,
hírünket temetőket!
Fogjuk egybe erőinket,
hazánkat, szeretőnket,
az égig emelőnket,
fölszikkasztó velőnket.

Van még jelentősége?
Vagy már mindennek vége?
Fütyülünk az egészre?
Mázoljuk feketére,
s vessük föl, föl az égre
a szívünket, a vérre
acsarkodók körébe,
hogyan megnyugodjunk végre?!

Mert ahogy egykor éltünk,
ahogy hittünk s reméltünk,
ahogy hullott a vérünk –
mégis csak jóval mértünk
mindent. Hisz tudtuk, végünk,
ha beveszik a szérünk...
Rosszból többet nem kérünk!
Hitet mi nem cserélünk!

Sajó-parti füzek

A Sajó-parti füzek
ma ugyan mit susognak?
Milyen reményt, örömet
súgnak a koldusoknak?

Mert koldusok vagyunk mind,
akik ide születtünk.
Mindennapok igéit
töri, zúzza a nyelvünk.

A tiszta, szép magyar táj
szeplői sokasodnak,
idegen íze van már
a kenyérnek, a bornak.

A nap se úgy ragyog ránk,
a szél se úgy ölelget,
hát ki veszi le rólunk
ezt az öröklött terhet?

Ki véd meg a gonosztól,
kik életünkre törnek,
vagy éljünk így örökké,
híjával az örömmek?

Túrjuk, hogy megaláznak
pitiáner fajankók?
Szerencse soha többé
nem nyitja ránk az ajtót?!

Nem vigyáz a szívünkre,
nem erősíti lelkünk?
Szájkosaras bilincsbe
kell magunkat terelnünk?!

Se püsszeni, se szólni,
mert minden érzés talmi...!
Ökölbe rándult kézzel
nem lehet simogatni.

Örülni se vad szívvel,
szitkuktól fuldokolva,
kincseinket fölélik,
s nekünk nem jut csak morzsa.

Vagy mégis eljön a nap,
az igazi, a fényes,
amikor odahajol
testvér a testvééréhez?!

A Sajó-parti füzek
mit zúgnak, mit dohognak?
Ugyan mit súgnak szegény,
elárvult bolondoknak?!

Mondani

Mondani, mondani, mondani,
minden sértést felhordani,
mert emberségünk megtaposták,
szép életünket elorozták.

Vagonba raktak, mint a marhát,
cselédnek vittek az ebadták
vagy átkergettek a határon,
hogy a szívünk még inkább fájjon.

Mondani, mondani, mondani,
lelkünket kiordítani.
Sorolni reggel, délből, este,
miként fesztettek keresztre.

Nevén nevezni a gaz tolvajt,
aki a portánkra hozott bajt.
Aki beült a javainkba,
s rongálta, ahogy tudta, bírta.

Mondani, mondani, mondani,
farkasokként vonítani
a bélyeget az árulásról,
még mindig dadogva a láztól.

És csak álmodni hazát, mindent,
dideregni, reszketni itt bent,
hogy mi jön még, micsoda égi
büntetés, mely nyelvünk kitepi.

Mondani, mondani, mondani,
a rosszat jóval foldani.
Hadd lássa minden korcs, mihaszna,
a magyarnak tiszta az arca.

Tiszta, igaz, ősi és régi,
s azzal futunk, aki még érti
a szívünket, a vérharangot! –
Hát neked sem szabad feladnod!

Csak azt akartam...

Csak azt akartam, hogy a virág
maradjon virág, s illatával
bódítson. Ez az ősi törvény!
Csak azt akartam, hogy a búza
búza maradjon mindörökké.
S maradjon a madár madárnak,
a szülőföld meg szülőföldnek –
szakadjanak ránk bármily vágyak!
Csak azt akartam, hogy a magyar
maradjon örökké magyarnak,
hogy példakép csak az lehessen,
akik ezért élnek és halnak.
Csak azt akartam: anyanyelvünk
anyanyelvként éltesse minket,
s emelje föl, föl a nagy égig
pazar szépségű kincseinket.

Tartalom

Lám, az évek ekéi	5
Vágyakozó	7
65	8
Magyarul	9
Hát itt vagy újra	10
Tavaszi varázs	11
Tavaszi biztatás	12
Veled	13
Vagyok	14
Dal	15
Szerelem	16
Mint a fellegek	17
Törvények nélkül	18
Már az emlék is	21
Példa	22
Tavaszi zsongás	23
Vers a megtaposott táj énekeséről	24
Húsvét	27
Megkésett vallomás	28
Könyörgés József Attilához	29
Megyünk a télbe	31
Tél a tavaszban	32
Pitypang	33
Tölgyek	34
Ének a krónikásról	36
Pünkösöd	38
Nem bánom én	40

Szomorú dal	41
Ki tilthatja meg	43
Lobogj, szívünk, lobogj	44
Emberül élni	47
A nyár virága	49
Közelítő ősz	50
Ősz felé	51
Szárnyalni kell...	52
Ha két szemedből	54
Ha jön az ősz	55
Őszi ballada	56
Könyörgés	58
Keserű ének	60
Ha magyar vagy...	61
Még nem tudom	62
Remény	64
Nincs már	65
Történelem	67
Ha sírni tudnék	68
Karácsony	69
Búcsúének	70
Örökös béke	72
Karácsonyi ének	73
Sírató	74
Hazafelé	76
Öregség	77
Ha...	78
Igaz ének	80
Üzenet	83
Öt vallomás	90
Meghalt a nyár	94

Valós rajz	96
Sajó-parti füzek	98
Mondani...	100
Csak azt akartam...	102

Tóth Elemér
Tölgyek

Első kiadás
Felelős kiadó: Hodossy Gyula
Felelős szerkesztő: Kulcsár Ferenc
Nyomdai előkészítés, borítóterv: Csető Péter
Nyomta: PRESS GROUP, s.r.o., Banská Bystrica
Kiadta: Lilium Aurum, Dunaszerdahely, 2007
Megjelent: 400 példányszámban
ISBN 978-80-8062-358-6

Elemér Tóth
Duby

Prvé vydanie
Zodpovedný vydavateľ: Gyula Hodossy
Zodpovedný redaktor: Ferenc Kulcsár
Tlačiarenská príprava, návrh obálky: Péter Csető
Tlač: PRESS GROUP, s.r.o., Banská Bystrica
Vydal: Lilium Aurum, Dunajská Streda, 2007
Náklad: 400 kus
ISBN 978-80-8062-358-6

